

Saxion Kenniscentrum Hospitality

Bezinning en kansen zien voor cultuur

Projectpartner: Regio Twente

Marly Seppenwoold

Facility management

30 juni 2010

Saxion

Kenniscentrum Hospitality

Handelskade 75

7417 DH Deventer

E: kenniscentrumhospitality@saxion.nl

W: www.saxion.nl/hospitality

Copyright © 2010 Saxion. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Kom verder. Saxion.

saxion.nl

De organisatie Regio Twente heeft als doelstelling dat de omzet uit Toerisme en Recreatie in 2017 met 30% moet zijn gestegen ten opzichte van 2007. Binnen deze doelstelling is cultuur een aspect dat beter op de kaart gezet moet worden. Dit begrip staat centraal in deze thesis. Deze thesis is de eerste stap in het proces: bezinnen en kansen zien, kansen benutten en waardecreatie. De hoofdvraag binnen dit onderzoek is: *Wat zijn de leisure kansen voor de regio Twente met betrekking tot cultuur in combinatie met technologie?*

Door middel van literatuuronderzoek, kwalitatief onderzoek en een benchmark wordt er antwoord gegeven op de hoofdvraag. Uiteindelijk worden twee leisure kansen ontwikkeld op het gebied van cultuur en technologie.

Wat is de identiteit van Twente met betrekking tot cultuur en de combinatie met technologie?

De identiteit van Twente op het gebied van cultuur is uitgebreid. Verscheidene festivals (muziek, kunst, etc.), literaire routes en musea zijn vertegenwoordigd in de regio Twente. De regio is op het gebied van technologie goed vertegenwoordigd, verscheidene bedrijven en opleidingen worden aangeboden om de technologische ontwikkeling te steunen. De combinatie van de technologie met cultuur wordt nog niet echt gemaakt. Gezien de, nog steeds, stijgende vraag naar technologie bij verscheidene leeftijdscategorieën is het een kans voor de regio om op dat gebied de identiteit uit te breiden.

Wat zijn de trends en ontwikkelingen op het gebied van cultuur die binnen de regio Twente relevant zijn?

De belangrijkste trends en ontwikkelingen waar de regio Twente rekening mee moet houden zijn volgens het CBS (2009), het CPB (2006, 2009), de Vromraad (2006), het GOBT (2009): er is een groei in de belangstelling voor culturele activiteiten, de afname in vrije tijd, de vraag naar beleving, gezondheid staat hoog in het vaandel, stijgende mobiliteit, groei internetgebruik/digitaal mediagebruik.

Wat is de doelgroep van Twente met betrekking tot cultuur?

De doelgroep van Twente is bepaald door informatie uit HBS Kenniscentrum van Saxion Hogeschool (2009) en Twente Toerisme Monitor (2009). De demografische kenmerken van de gemiddelde bezoeker aan de regio Twente zijn als volgt: de bezoeker is afkomstig uit Overijssel, Zuid-/Noord-Holland of Gelderland, is 35 jaar of ouder en heeft een huishouden van 3 personen. De bezoeker komt met partner/vrienden zonder kinderen en is samenwonend/getrouwd met kinderen. Het opleidingsniveau is middel tot hoog en het gemiddeld netto inkomen is € 1000, – – € 1999, –. De groepsgrootte voor een bezoek aan Twente ligt tussen de 3 à 4 personen. Bewoners/bezoekers hebben, naast hun interesse voor cultuurhistorische activiteiten het meest interesse in toeristisch-recreatieve activiteiten als: bezoek natuur/landschap, fietsen, wandelen. De culturele activiteiten die worden ondernomen door de bezoeker zijn de volgende: bezoek aan muziek evenementen, bezoek aan kunst evenementen, bezoek aan folklore evenementen, bezoek van theater/bioscoop, bezoek van musea/galerie/attractie, bezoek aan dorp/stad, bezoek van een

evenement/festival, bezoek natuur/landschap, fietsen en wandelen. Deze culturele activiteiten nemen bij alle onderdelen een matige tot redelijke positie in ten opzichte van andere activiteiten.

Wat zijn de ideeën en initiatieven van stakeholders met betrekking tot de leisure kansen cultuur?

De belangrijkste aspecten genoemd door de stakeholders zijn: *Sterke punten*: groot cultureel aanbod, diverse culturele instellingen, Nationaal muziekkwartier en cultuurmijl zitten in Enschede, combinatie van hightech met landelijke cultuur. *Zwakke punten*: ligging regio om bezoekers buiten de regio te trekken (bereikbaarheid), onbekende regio t.o.v. andere regio's in Nederland, imago Twente (rust, ruimte, groen) vs. technologische innovatie. *Kansen*: bereiken van de Duitse kant, verleiden van de Duitse cultuurliefhebbers om naar Twente te komen met op hen afgestelde concepten, Euregio, Enschede is gunstig gelegen, samenwerking cultuurinstellingen intensiveren: promotioneel, programmatisch, af van het idee dat alles in het westen gebeurt: zelfverzekerd zijn. *Bedreigingen*: versnippering cultureel aanbod in Twente/toenemende versnippering van te kleine initiatieven (voor te kleine doelgroep), veel aanbod, ook buiten de regio, mensen moeten keuzes maken, veel concurrentie met bijvoorbeeld andere festivals, cultuur is overal 'hot' dus je moet de middelmaat overstijgen.

Welke referenties kunnen een bijdrage leveren aan Twente op het gebied van cultuur?

De regio Twente kan op het gebied van cultuur leren van de regio Zuid-Limburg en het Ruhrgebied. Het is voor de regio Twente belangrijk de eigen identiteit van de regio in te zetten om ervoor te zorgen dat het concept uniek wordt en de bezoeker daarvoor naar Twente komt, zoals in Zuid-Limburg het geval is. Van het Ruhrgebied kan de regio Twente leren dat, als het een succesvol cultureel gebied wil worden, niet in het verleden moeten blijven hangen maar vooruit kijken. Daarnaast wordt in beide regio's samengewerkt in de verschillende steden, dit is voor Twente ook van belang. Twee arrangementen (Van Gogh route en het Openlucht Museum familie arrangement) zijn door de toevoeging van de plaatselijke aspecten uniek. Dezelfde Van Gogh route kan bijvoorbeeld niet in een andere plaats gehouden worden. Het is van belang unieke aspecten in de arrangementen te verwerken waardoor de bezoeker niet hetzelfde arrangement ergens anders kan boeken en het is van belang de regio er zoveel mogelijk bij te betrekken.

Wat zijn innovatieve leisure kansen op het gebied van cultuur en technologie, kijkend naar de resultaten van bovenstaande deelvragen?

Belangrijke denkrichtingen voor het ontwikkelen van de leisure kansen zijn: – afname van de vrije tijd van de bezoeker, – de vraag naar beleving, – gezondheid hoog in het vaandel, – innovatie, – groei digitaal mediagebruik, – combinatie cultuur en technologie, – samenwerking culturele instellingen, – vervlechting sectoren in de vrijetijdsindustrie, – zorg voor een beleving, – bezoeker die interesse heeft in het cultuurhistorisch aanbod heeft ook interesse in bezoek natuur, – landschap, – fietsen en wandelen, – het landelijke van Twente wordt gewaardeerd, – onderscheidend zijn, – Twente in combinatie met Bourgondisch.

Wat zijn de leisure kansen voor de regio Twente met betrekking tot cultuur in combinatie met technologie?

Het antwoord op de hoofdvraag wordt gevormd door twee leisure kansen: *Cultuurpas Twente* en *Ontdek Twente, Beleef Twente!* De *Cultuurpas Twente* zorgt ervoor dat de regio Twente zich kan profileren als culturele regio. De samenwerking door middel van de cultuurpas biedt de bezoeker een overzichtelijke kijk in het culturele aanbod van de regio Twente en verleidt de bezoeker om verschillende culturele kanten van Twente te leren kennen. De techniek, in de vorm van een GPS-systeem, zorgt ervoor dat er al fietsend onbezorgd kan worden genoten van toeristisch Twente. De overnachtingsmogelijkheid maakt de beleving van de bezoeker compleet en resulteert in een meerdaags verblijf in de regio Twente. Het gewenste effect hiervan is dat er meer bestedingen worden verricht en daarmee een groei in de vrijetijdseconomie wordt gerealiseerd. Daarnaast creëert deze kans extra inkomsten voor de horecagelegenheden die gevestigd zijn langs de mogelijke routes. Hiermee sluit deze kans nauw aan bij de gewenste ambitie van Regio Twente, namelijk een omzetgroei van 30% in de toeristische sector. *Ontdek Twente, Beleef Twente!* is een koppeling tussen sector overschrijdende activiteiten die bijdragen aan een optimale vrijetijdsbeleving bij de bezoeker. Hiermee wordt voldaan aan een belangrijke trend die speelt bij de huidige consument. Beleving staat voor een bijzondere gebeurtenis waar de bezoeker een warm gevoel bij krijgt. Onderdeel van deze beleving vormen de combinatie tussen heerlijke streekproducten, de rust, de natuur, de cultuur én een openluchtbioscoop. Doordat alle zintuigen bij deze kans geprikkeld worden, blijft de waarde ervan hangen in het geheugen. Het gevolg hiervan is een bezoeker die op gaat treden als ambassadeur voor de regio. Een bijkomend gevolg van deze kans is dat bezoekers zullen overwegen om een overnachting te boeken in de regio Twente, waardoor de vrijetijdsbestedingen toe zullen nemen. Dit wordt een economische spin-off genoemd. Iets wat aansluit bij de ambities van Regio Twente.

Literatuurlijst

Centraal Bureau voor de statistiek, (2009). *Persbericht: Internet verdringt traditionele mediaproducten*.

Gevonden op 27 mei 2009 op het internet:

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/vrije-tijd-cultuur/publicaties/artikelen/archief/2009/2009-2789-wm.htm>

Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme. (2009). *Tendrapport Vrijetijdssector Twente*. Opgeroepen op februari 18, 2010, van Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme:

<http://www.gobt.nl/nl/index.php/onderzoek/bibliotheek/article/25-bibliotheek/100-tendrapport-vrijetijdssector-twente-2008>

Sociaal Cultureel Planbureau (2006), *Op weg in de vrije tijd*.

http://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2006/Op_weg_in_de_vrije_tijd

Sociaal Cultureel Planbureau (2009). *Cultuurbewonderaars en cultuurbeoefenaars*. Den Haag

VROM Raad. (2006). *Groeten uit Holland*. Opgeroepen op februari 19, 2010, van NRIT Media:

http://han.saxion.nl/han/084305C7-D3F4-A0B1-38B286F8EC23B486/www.nrit-digidoc.nl/?action=doc_bekijken&id=407